

агентства «40 років польоту Ю.О. Гагаріна в космос». Артем Артемович — почесний професор Університету м. Кардіфф (Велика Британія) і W.W. Clyde Chair професор Університету штату Юта (США).

Наукова громадськість, колеги, учні, друзі сердечно вітають Артема Артемовича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, невтомного наукового пошуку і творчої насаги для нових звершень.

80-річчя члена-кореспондента НАН України С.Д. КРИЖИЦЬКОГО

Сергій Дмитрович Крижицький народився 11 грудня 1932 р. у Києві в родині службовців. У 1960 р. закінчив факультет архітектури Київського державного художнього інституту (нині Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури). У 1960–1964 рр. працював на посаді архітектора, потім молодшого наукового співробітника в Науково-дослідному інституті теорії та історії архітектури. З 1964 р. професійна діяльність С.Д. Крижицького пов'язана з Інститутом археології НАН України. У 1974–1981 рр. він очолював Історико-археологічний заповідник «Ольвія» Інституту археології АН УРСР (тепер Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія» НАН України). Від 1981 р. Сергій Дмитрович завідує відділом античної археології Інституту, упродовж 1987–2003 рр. був заступником директора з наукової роботи. У 1968 р. С.Д. Крижицький захистив кандидатську, а в 1980 р. — докторську дисерта-

цію. У 1991 р. йому було присвоєно вчене звання професора. У 1990 р. Сергія Дмитровича обрано членом-кореспондентом НАН України, а в 1993 р. — академіком Української академії архітектури.

С.Д. Крижицький — всесвітньо відомий учений у галузі античної історії, археології та архітектури. Він здійснив теоретичне обґрунтування принципів реконструкції та цілу низку графічних реконструкцій житлових і громадських споруд, відкритих в античних містах Північного Причорномор'я. Сергій Дмитрович розробив систему оцінювання ступеня достовірності цих реконструкцій, відтворив загальні риси архітектури античних держав Північного Причорномор'я, виявив особливості місцевого греко-варварського стильового напрямку в архітектурі та специфіку північно-причорноморської архітектурної школи. Чимале місце в науковому доробку С.Д. Крижицького займає історіографічне дослідження будівництва й архітектури античної Ольвії, а також її історії та культури. Він вивчає загальні проблеми грецької колонізації регіону, демографічного потенціалу населення, сільськогосподарського виробництва, взаємовпливу навколишнього середовища й суспільства Нижнього Побужжя за античної доби.

Протягом 1969–1971 рр. С.Д. Крижицький очолював Білгород-Тирську археологічну експедицію. У 1972–1994 рр. був начальником Ольвійської експедиції Інституту археології, а з 1995 р. став її науковим керівником. Під його керівництвом проводять щорічні

дослідження городища Ольвії, вивчено Західну міську браму, Західний теменос, Північну браму цитаделі, житлові квартали та численні споруди різних періодів існування міста; продовжуються роботи на ольвійському передмісті й некрополі. Крім того, виявлено і частково досліджено низку поселень сільської округи Ольвії, а також виконано цикл підводних археологічних робіт у затопленій частині Нижнього міста. Завдяки Сергію Дмитровичу в діяльності Ольвійської експедиції було застосовано нову методику розкопок, нові принципи класифікації, фіксації і консервації археологічних пам'яток.

Важко переоцінити те, що зробив С.Д. Крижицький для Історико-археологічного заповідника «Ольвія». Він фактично створив його заново і вивів на новий рівень охоронні й консерваційні роботи з музеєфікації археологічних об'єктів в античній Ольвії. Сергій Дмитрович і зараз продовжує керувати науковими темами заповідника, основна мета яких — створення музею просто неба.

У доробку С.Д. Крижицького 14 монографій (індивідуальних і в співавторстві), 12 колективних узагальнюючих праць, 250 науко-

вих статей, опублікованих в українських та зарубіжних виданнях. Сергій Дмитрович — фундатор сучасної української школи античної археології. Він підготував півтора десятка кандидатів наук.

С.Д. Крижицький — постійний член редколегій таких видань, як «Археологія» (Інститут археології НАН України, Київ), «Вестник древней истории» (Москва, Росія), «Ancient Civilizations from Scythia to Siberia» (Лейден, Голландія), «Проблемы истории, филологии, культуры» (Москва — Магнітогорськ, Росія). Багато років він очолював Українсько-румунську комісію з історії, археології, етнології та фольклористики при Президії НАН України.

Сергій Дмитрович — лауреат Державних премій України в галузі науки і техніки (2003) та архітектури (2007), нагороджений Почесною грамотою Російської академії наук (1997) та премією ім. М.О. Макаренка (1994).

Наукова спільнота, колеги, учні й друзі щиро вітають Сергія Дмитровича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, життєвого та наукового довголіття, наснаги і нових творчих успіхів.